

Lobbydocument in het kader van de coalitie-onderhandelingen Provincie Limburg:

Voor het realiseren van de speerpunten binnen ons Collegeprogramma zal op specifieke thema's steun van de Provincie nodig zijn vanuit ofwel het provinciaal beleid of via een lobbytraject naar het Rijk. Onderstaand wordt aangegeven voor welke thema's dit geldt.

1) Onder de aandacht brengen van werkzoekenden uit alle leeftijdscategorieën bij bedrijfsleven:

Omschrijving:

Uit de Etil-rapportage "Kerkrade aan het werk 2022" blijkt dat we in Kerkrade in het afgelopen jaar te maken hebben gehad met een werkgelegenheidsontwikkeling van 3,1% (+ 481 arbeidsplaatsen). We nemen in heel Limburg een mooie gedeelde 5^e plaats in.

Onze Kerkradse bevolking profiteert hiervan echter onvoldoende. Dit hangt samen met het feit dat we in onze gemeente de laagste bruto arbeidsparticipatie ten opzichte van de andere Parkstad-gemeenten hebben. De bevolking tussen 15-75 jaar dat deelneemt aan het arbeidsproces is relatief bijna 10% minder dan in onze provincie.

In ons Collegeprogramma zetten we daarom expliciet in op het onder de aandacht brengen van werkzoekenden uit alle leeftijdscategorieën bij het bedrijfsleven. We werken daarvoor met het team DADS (Direct Aan De Slag) aan plaatsing richting de arbeidsmarkt via doorlopende leerlijnen in het onderwijs, een effectieve en efficiënte vervulling van de vraag in het bedrijfsleven en een hoge arbeidsparticipatie van zoveel mogelijk mensen. We boren daarvoor ook reserves aan zoals mensen met een 'afstand tot de arbeidsmarkt'. Het team DADS neemt deel aan meerdere regionale projecten (Taskforce/Werkcentrum) waarbij er vooral in samenwerking met andere gemeentes, ketenpartners en WSP getracht wordt om op diverse manieren de grote afstand tot de arbeidsmarkt van onze doelgroep te verkleinen.

De bedrijven willen ook zelf hierin investeren. Een voorbeeld hiervan is de medtech-sector. De medtech-sector in Parkstad heeft de werkgelegenheidsgroei van de afgelopen jaren ook in 2021 doorgezet. De medtech-sector is daardoor in 10 jaar tijd bijna verdubbeld (groei van 93%) en biedt nu werk aan 5.300 personen. Daarmee is bijna 5% van de totale werkgelegenheid in Parkstad te vinden in de medtech-sector, waarmee er meer mensen in deze sector werken dan in de bouw of de horeca in Parkstad. Bijna 18% van alle banen op de bedrijventerreinen zit bij één van de medtech-bedrijven. De werkgelegenheidstoename in 2021 kwam met name door toename bij Medtronic, Boston Scientific, CEVA en Abbott.

Dat wordt ook bevestigd door het gegeven dat WSP Parkstad de medische logistieke sector als 1 van haar 3 speerpuntsectoren heeft benoemd. Door de samenwerking in de regio aan te gaan via Beyond wordt instroom van personeel vormgegeven. Beyond is een samenwerkingsverband tussen medisch-logistieke bedrijven, opleidingsinstituten, uitzendbureaus en overheden gefocust op duurzame ontwikkeling en werkgelegenheid. Daarnaast ontwikkelen we via erkende MBO 1 én 2 opleidingen van het Vista College kandidaten richting een baan binnen de medische logistiek.

Vraag aan Provincie:

Een van de actiepunten uit dit medtech-programma zou moeten zijn dat het medtech onderdeel gaat uitmaken van het "campussen" beleid (brightlands) van de Provincie (naast de Smart Services Hub).

2) Verhogen van het veiligheidsgevoel en beperken woon- en drugsoverlast:

Omschrijving:

Binnen ons Collegeprogramma vormt het verhogen van het veiligheidsgevoel bij onze burgers en het beperken van de woon- en drugsoverlast een absoluut speerpunt.

We zetten daarvoor nadrukkelijk in op meer zichtbaarheid in de wijken met de komst van wijkboa's om de wijken te verstevigen. Zij vormen ogen en oren in de wijk. We zetten ook straatcoaches in, mede om jeugdoverlast aan te pakken.

Jeugdoverlast is van alle tijden, is vaak seizoensgebonden en om de zoveel tijd staat een nieuwe "generatie" klaar. Wanneer overlast van jeugdigen wordt ervaren, is dit vaak ook afhankelijk van de mate waarin buurtbewoners of passanten tolerantie tonen. Ondanks de toegepaste groepsaanpak jeugdoverlast en genomen maatregelen zien we dat de jeugdoverlast toeneemt waarbij de jeugdigen jonger zijn en steeds vaker tegen de criminaliteit aan schuren.

Jeugdoverlast laat zich niet stoppen door gemeentegrenzen. Dit heeft geleid tot het oprichten van de werkgroep aanpak jeugdoverlast Parkstad. Hier wordt de samenwerking gezocht met als doel de aanpak Parkstad breed op elkaar af te stemmen. Tevens worden alle bestuursrechtelijke instrumenten in kaart gebracht en geïmplementeerd en worden straatcoaches ingezet.

Straatcoaches praten de taal van de doelgroep en begrijpen de belevingswereld. Zij vinden de dialoog met jongeren op een manier die aansluit bij deze doelgroep. Vanuit een basis van respect, die vanaf begin af aan wordt gelegd, en door hun praatkracht helpen zij woon- en leefomgevingen weer prettig leefbaar te maken voor alle betrokkenen. Het is een succesvolle preventieve aanpak die voorkomt dat jongeren verder afglijden.

Straatcoaches hebben geen bevoegdheden zoals een BOA of een politieagent en die hebben ze ook niet nodig. Zij zijn ook zeker geen vervanging voor de functie van jeugd- en jongerenwerkers maar zijn daar een belangrijke aanvulling op. Straatcoaches kennen de mensen, de buurt en de problematiek. Empathie, contact kunnen leggen en in staat zijn te luisteren zijn belangrijkste tools. De straatcoach kan echter wel als toezichthouder aangewezen worden waardoor niet altijd en beroep op onze BOA's gedaan hoeft te worden.

In het laatste kwartaal van 2022 zijn straatcoaches met succes ingezet. Deze inzet is echter van tijdelijke aard.

Vraag aan Provincie:

Jeugdoverlast en jeugdige ondermijners behoeft alle aandacht en een structurele preventieve en repressieve aanpak. Straatcoaches hebben een enorme meerwaarde in de preventieve aanpak met als doel de leefomgeving leefbaarder en veiliger te maken. De Provincie wordt gevraagd om de structurele inzet van straatcoaches als speerpunt op te nemen.

Omschrijving:

Ook de aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt om inzet. Ondermijning verwijst vooral naar de effecten van de georganiseerde criminaliteit: de verwevenheid van onder- en bovenwereld, de innesteling in woonwijken en in de legale sectoren. Georganiseerde criminaliteit is altijd geworteld in de lokale samenleving. Plegers van georganiseerde criminaliteit maken gebruik van dezelfde legale structuren en voorzieningen als gewone burgers, namelijk de transportvoorzieningen, financiële en juridische dienstverlening, recreatieterreinen, de vastgoedsector etc.

Deze verwevenheid met de legale wereld heeft vergaande consequenties. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en de toegang tot zware geweldsmiddelen stelt criminele netwerken in staat invloed te verwerven in maatschappelijke sectoren en ongewenste sociale druk uit te oefenen in de samenleving. Dit fenomeen tast niet alleen de samenleving aan maar dit gaat ook (vaak) gepaard met bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur en van overheidsambtenaren.

De problematiek van ondermijnende criminaliteit is voor een belangrijk deel grensoverschrijdend en (inter)nationaal van karakter, maar is tegelijkertijd sterk geworteld in de lokale (samenleving) buurten en wijken. Het gaat om criminele structuren die mondiaal zijn vertakt, maar lokaal wortelen en investeren. Dat betekent dat niet alleen een lokale aanpak nodig is, maar zeker ook een regionale/ provinciale aanpak.

Belangrijk gegeven is dat de Rijksoverheid versterkingsgelden ter beschikking heeft gesteld voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Deze gelden worden beheerd door het RIEC Limburg. Het beoogde plan/doel van het RIEC is om vijf Intergemeentelijke Bestuurlijke Handhavingsteams op te richten.

Om ondermijnende criminaliteit het hoofd te bieden en de slagkracht binnen Parkstad te vergroten hebben de Parkstad-gemeenten uitgesproken om nog intensiever samen te gaan werken in de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Zij hebben, vooruitlopend op het plan van het RIEC, in 2022 een kwartiermaker aangesteld met de opdracht om te onderzoeken welk(e) scenario(s) kansrijk zijn om deze samenwerking concreet te maken. Hieruit is het idee van een Regionaal Interventie Team geboren. Binnen de Parkstad-gemeenten is concreet uitgesproken om de samenwerking in de aanpak van ondermijnende criminaliteit vorm te geven door het inrichten van (a) een Regionaal Informatieknooppunt Parkstad, (b) een Interventieteam Parkstad inclusief resultaatverwerking en (c) de aanpak in beginsel vanuit bestuursrechtelijk instrumentaria te laten plaatsvinden. Vanuit deze brede aanpak kunnen snel gemeentegrensoverschrijdende bedreigingen en kansen in de aanpak van ondermijnende criminaliteit worden herkend en worden vertaald in concrete actiemogelijkheden.

Vraag aan de provincie:

Zoals aangegeven wordt dit interventieteam opgericht met en ingevuld door de versterkingsgelden vanuit de Rijksoverheid. Deze gelden worden verstrekt voor de duur van drie jaren, waardoor deze samenwerking in beginsel een tijdelijk karakter zal hebben. Om criminele ondermijnende activiteiten het hoofd te bieden zal een dergelijke samenwerking een (meer) permanent karakter moeten krijgen. Daarnaast zal de inzet van het interventieteam nieuwe informatie opleveren die om bestuursrechtelijke opvolging vraagt. Structurele geldelijke injecties van de overheid voor het in stand houden van het interventieteam en de bestuurlijke opvolging te borgen (capaciteit, kennis) worden noodzakelijk geacht en dienen derhalve een onderdeel te zijn van de lobby.

3) Een passende woning voor iedere woningzoekende

Omschrijving:

Wij willen als College een passende woning voor iedere woningzoekende realiseren. Dit betekent naast het realiseren van voldoende woningen in de sociale woningbouw en in het midden en hoger segment ook het uitvoeren van een woonoffensief met aandacht voor open plekken.

Inmiddels in de Woondeal met het Rijk gesloten. De Woondeal gaat uit van een grote woningbouwopgave, zowel betaalbaar, duurzaam en voor diverse doelgroepen. De opgave voor heel Limburg is minimaal 26.000 woningen. Daarnaast is er nog een extra ambitie.

Om deze opgave te realiseren zijn een aantal zaken noodzakelijke randvoorwaarden, waarbij de provincie kan helpen:

- De eisen van 2/3 betaalbare woningen en 30% sociale huur betekenen dat er een meer evenwichtige verdeling van de bevolking over alle gemeenten gaat plaatsvinden. Er zijn gemeenten die nog niet hieraan voldoen. Wij gaan ervanuit dat de provincie regie neemt op het moment dat een gemeente geen bijdrage levert aan deze eisen.
- In samenwerking met marktpartijen en woningcorporaties zoeken de partners binnen de Woondeal ook naar oplossingen voor onrendabele businesscases. Bij het realiseren van betaalbare woningen kent de businesscase een grotere onrendabele top. Daarom zijn aanvullende financiële middelen niet alleen van lokale, maar ook van Provincie en Rijk ter ondersteuning zeker nodig.
- Voor de realisatie van woningbouw zijn gemeenten o.a. afhankelijk van andere partijen, marktontwikkelingen, globale ontwikkelingen en andere factoren. De provincie kan hierin een rol spelen als aanjager, bemiddelaar en verbinder met het rijk. Voorbeelden zijn de stikstofproblematiek en lange bezwaarprocedures. De provincie kan hier bij het rijk aandacht vragen voor het vereenvoudigen en/of versnellen van planprocedures, het inperken van bezwaarprocedures, wettelijke regelingen, natuur/water/bodem etc.
- Door de forse stijging van bouwkosten en ook tekorten op het personele vlak in de bouwsector ontstaat spanning in het uitvoeringsproces. Het is wenselijk om hier extra aandacht en plannen voor te maken om de realisatie en zeker versnelling daadwerkelijk mogelijk te maken.
- Een groot deel van op de woonopgave komt te liggen bij de woningcorporaties. Naast de nieuwbouw opgave zijn er in de reeds eerder gemaakte Nationale prestatie-afspraken met corporaties ook afspraken gemaakt omtrent o.a. de noodzakelijke versnelling van verduurzaming bestaande woningbezit. Inmiddels is de marktsituatie veranderd.

Ondanks afschaffing van de verhuurdersheffing staan de financiële middelen van de corporaties onder druk (huurverlaging, kostenstijging, rente- en belastingstijgingen). Het is zaak om voldoende middelen beschikbaar te houden/krijgen opdat de corporaties hun opgaves tijdig kunnen uitvoeren.

- Tevens zijn woningbouwprojecten vaak afhankelijk van subsidieregelingen. We hopen dat de provincie de bestaande subsidieregelingen voortzet en mogelijk uitbreidt. En wil bijdragen als cofinancierder bij projecten waar rijksregelingen worden toegepast.
- Daarnaast is algemeen bekend dat gemeenten extra kundig personeel nodig hebben om de woningbouwprojecten op te pakken, te toetsen en te vergunnen. Kerkrade heeft daarin de afgelopen tijd een slag in gemaakt en gekwalificeerd personeel kunnen vinden. We hopen dat de provincie de subsidieregeling 'Flexibele inzet ondersteuning woningbouw' verlengt en mogelijk uitbreidt.

4) Blijven investeren in gezondheid, vitaliteit en zelfredzaamheid

Omschrijving:

De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd om de kansengelijkheid tussen inwoners aan te pakken. We investeren in de gezondheid en vitaliteit onder onze inwoners en verankeren VIE in de wijken. Met ons integraal ouderenbeleid zorgen we voor een zo lang mogelijk zelfstandig functioneren van onze ouderen. Ook zorgen we voor de meest kwetsbaren in onze samenleving.

Als resultaat is daarin te zien dat vele partners elkaar weten te vinden en dat de neuzen (steeds meer) dezelfde richting op staan. Denk hierbij aan programma's als kansrijke start, Gezonde Basisschool/rijke schooldag of het verspreiden van het gedachtegoed van positieve gezondheid.

Hoewel we trots mogen zijn op wat er al bereikt is, zijn we er nog niet. Het bevorderen van vitaliteit en gezondheid en zelfredzaamheid van onze inwoners, zijn processen van de lange adem.

Vraag aan Provincie:

We roepen de provincie dan ook op onverminderd in te zetten op de Sociale Agenda waarbij vanuit 'Health in all policies' en preventie de verbinding nog steviger gelegd wordt met de andere thema's maar ook ondersteuning wordt geboden aan structuurversterking in het sociaal domein met kennis, impuls gelden en ondersteuning/lobby richting het rijk waar de regels doelstellingen in de weg zitten.

5) Bereikbaarheid Kerkrade-West:

Omschrijving:

In de samenwerkingsovereenkomst voor Kerkrade-West is de aanleg van een halte als onderdeel van de Avantislijn opgenomen. De Avantislijn beoogt een rechtstreekse spoorverbinding tussen Maastricht en Aken via Heerlen, Kerkrade en Avantis. Naast het belang van het zetten van stappen in het euronale vervoer, draagt deze ontwikkeling ook bij aan de totale sociaal-economische structuurversterking van Kerkrade-West. Afgesproken was dat de Provincie aan de lat zou staan voor het realiseren van de Avantislijn, met als eerste halte Kerkrade-West. De stadsregio is verantwoordelijk voor de aanleg van de halte en wij als gemeente voor het verwerven van de benodigde percelen. De benodigde gronden zijn door ons aangekocht.

Op 18 februari 2022 heeft de Provincie een NoGo-besluit gestuurd waarin staat vermeld dat er geen treinstation in Kerkrade-West zal worden gerealiseerd. Naar aanleiding van dit bericht hebben wij op 22 maart 2022 een reactie aan GS gestuurd. Hierop hebben wij tot op heden geen antwoord ontvangen.

Vraag aan Provincie:

Wij willen graag op basis van een constructief gezamenlijk vervolg tot mobiliteitsverbetering in Kerkrade-West komen. Deze mobiliteitsverbetering zou op alle modaliteiten aan de orde moeten zijn, waarbij voor de gemeente de komst van een treinstation nog steeds tot de mogelijkheden behoort aangezien dit de optimale vorm voor het verbeteren van de bereikbaarheid is.

In het verlengde hiervan kan de Avantislijn worden meegenomen in het Panoramaplan Limburg vanuit Novi.

6) Versterken Kerkrade Centrum en wijkcentra

Omschrijving:

In zijn algemeenheid is er veel leegstand van retailruimten in Kerkrade. Hiervan is sprake in de historische linten, zoals Bleijerheidestraat, Pannesheiderstraat, Akerstraat, St. Pieterstraat etc. Ook in het centrum en de aanloopstraten (Hoofdstraat, Einderstraat, Niersprinkstraat) is sprake van leegstand van retailruimten, ondanks het reeds verwijderen van veel vierkante meters retail door realisatie van het Centrumplan en het instellen van een stimuleringsbijdrage om ondernemers zich in het centrum te vestigen.

Er zijn ook beperkte mogelijkheden om retailruimten een andere functie (zoals wonen, kantoren etc. te geven, aangezien ook in deze functies overschotten zijn.

Feitelijk is er sprake van een enorme herstructureringsopgave op het gebied van retail, wonen, kantoren etc., specifiek in de aanloopstraten van Kerkrade centrum en de wijkcentra / historische linten.

Vraag aan Provincie:

We vragen om een onderkenning van het belang van een versterking van Kerkrade-Centrum en wijkcentra door middel van langjarig (financieel) commitment aan deze herstructureringsopgave.

7) Grensoverschrijdende samenwerking op energiegebied:

Omschrijving:

In ons Collegeprogramma staat het onder controle krijgen van de gevolgen van klimaatverandering als speerpunt benoemd. Voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen kijken we echter nadrukkelijk ook over de grens.

Aangezien de mogelijkheden voor duurzame opwek van vooral elektriciteit in Kerkrade heel beperkt blijken (terwijl in Herzogenrath grootse plannen bestaan) willen we daartoe graag grensoverstijgend samenwerken. Hiertoe bestaan echter nog juridische, technische en financiële hobbels die onderzocht en genomen moeten worden. Daarnaast is over de grens in Herzogenrath potentie voor restwarmte die mogelijk gebruikt kan worden in Kerkrade als warmtebron voor een warmtenet. Ook daar zijn nog hobbels op het gebied van grensoverstijgend samenwerken.

Wij willen hierin samen met de gemeente Herzogenrath samen optrekken. Daartoe is een tweetal regiodealprojecten gestart die ertoe moeten leiden dat de juridische, financiële en technische hobbels onderzocht worden en uiteindelijk een of meerdere oplossingsrichtingen opleveren. Onlangs hebben we met de gemeente Herzogenrath en de stadsregio hiervoor een intentie-overeenkomst gesloten.

Daarnaast heeft de provincie afgelopen jaar in december een aanpassing van de provinciale Omgevingsvisie vastgesteld waarbij een uitsluitingsgebied voor windturbines is opgenomen in een straal rondom het zoekgebied van de Einstein Telescoop. Natuurlijk onderschrijven we het belang van het project Einstein Telescoop voor de regio en Nederland, maar hierdoor wordt wel het project Windenergie Parkstad Zuid onmogelijk gemaakt. Dit windproject dat wij samen met gemeente Heerlen en Simpelveld hebben geïnitieerd vormde een heel grote bijdrage aan het bod dat Kerkrade en Parkstad in de Regionale Energiestrategie (RES1.0) hebben gedaan. Doordat het project nu geen doorgang kan vinden, komt het behalen van dat bod ernstig in gevaar (behalen wordt feitelijk onmogelijk). Veel alternatieven bestaan in de regio niet.

Aanvullend heeft de provincie nog studies laten uitvoeren naar de mogelijkheden/wenselijkheid van grootschalig zon-op-land in het kader van het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg (vigerend beleid in de provinciale verordening bij de provinciale omgevingsvisie). De uitkomst van deze studie is kort samengevat dat de opgave voor grootschalige zon op land gerealiseerd moet worden op de zgn. plateaus. Op zich heeft dit voor ons zelf weinig consequenties aangezien wij geen ruimte meer hebben voor zon-op-land, maar voor de regio Parkstad heeft dit wel consequenties.

Vraag aan Provincie:

We vragen om samenwerking en steun vanuit Provincie en Rijk om te komen tot oplossingen voor de juridische, financiële en technische hobbels om grensoverschrijdende duurzame samenwerking mogelijk te maken.

Daarnaast maken bovenstaande ontwikkelingen (Einstein Telescoop en landschappelijke inpassing zon) het behalen van de doelstellingen voor Parkstad en Kerkrade heel moeilijk zo niet onmogelijk. Het zou daarom goed zijn als de provincie samen met de regio naar alternatieven zoekt zodat we in de energietransitie niet vastlopen.

8) Grensoverschrijdende langzaam verkeersverbindingen

Omschrijving:

Voor ons is, naast de reeds bestaande treinstations binnen de gemeente, ook Station Herzogenrath van belang. Via dit station is een grote reistijdswinst voor het achterland te behalen, zeker door de komst van de drielandentrein en de IC-verbinding met Eindhoven. Het snelste om dit station te bereiken is met de fiets, de verbindingen voor het langzaam verkeer zijn echter niet optimaal.

Vraag aan Provincie:

De Euregionale banden versterken met als uitgangspunt de inzet op sterkere en eenduidige grensoverschrijdende verbindingen voor het langzaam verkeer waardoor er een betere bereikbaarheid ontstaat richting Aachen en (station) Herzogenrath.